

fontosabb sajátossága a folyamatjelleg; a vevő szempontjából ugyanis lényeges a szolgáltatás teljes folyamatának a megfelelő működése, ehhez a folyamatmenedzsment is hozzájárulhat. A hatékonyan működő szolgáltatásfolyamat a versenyelőny megszerzésének egyik lehetősége...

A szolgáltatók marketinginformációs rendszere alapjaiban nem különbözik a fizikai termékek gyártóiétól, hiszen a marketing végcélja itt is az igénybevevők elégedettségének megszilárdítása, fokozása. Ezt a szolgáltatásról alkotott értékítélet alapján lehet mérni. A szolgáltatásminőség feltárásának eszközei; a SERQUAL-módszer, a rendkívüli esemény analízis és az imázsprofil-felvétel, a könyv mindháromról tájékoztat. A szolgáltatók a telephelykutatóval a szolgáltatólánc egységeinek legjobb térbeli elhelyezkedését keresik, megismerkedünk folyamatával és módszertanával.

A szolgáltatásmarketing elméleti módszerei után az alkalmazási lehetőségek felismerésének megkönynyítéséről és a vállalati gyakorlatba való átültetéséről kapunk képet a könyvben. Ebbe a témakörbe tartozik a vevőszolgálat, a kereskedelmi és pénzügyi marketing, a turizmusprofit marketing és a légitársaságok marketingje. Valamennyinek megismerjük tartalmát, formáit, sajátosságait, módszereit, fejlődési tendenciáit. A szerző rámutat arra, hogy a gyorskiszolgáló üzletágak fontos helyet foglalnak el a szolgáltatásmarketing történetében; számos olyan módszert fejlesztettek ki ugyanis, amellyel megelőzték az elmélet fejlődését. Sikertényezői: a hatékonyság, a mérhetőség, a kiszámíthatóság és a szabályozottság. A gyorsítkeztes mellett a légi utasszállítás járult hozzá a legjobban a szolgáltatásmarketing fejlődéséhez; a légitársaságok marketingmunkájában különösen a minőség-, a folyamat-, a frontvonalmenedzsmentnek, továbbá a panaszszituáció-menedzsmentnek és a belső marketing színvonalának van jelentősége. A non-profit szervezetnek számos olyan jellemzőjük van, ami megkülönbözteti őket a nyereségorientált szolgáltatóvállalatoktól (többretegű közönség, a siker mérésének bonyolultsága, a rájuk irányuló közfigyelem. A különbségek ellenére a marketingmódszerek a non-profit szervezeteknél is alkalmazhatók a célpiacra, a differenciálásra és a marketingmixre vonatkozó döntésekkel. A további alkalmazkodások közt a postai és távközlési marketinggel, az üzem-

anyag-töltő állomások és a tanácsadás marketingjével ismerkedünk meg nagy vonalakban.

Megállapítható, hogy Veres Zoltán könyve teljeskörűen foglalja össze a szolgáltatásmarketing elveinek és módszertanának fejlődését. Elsősorban a marketinget tanuló egyetemi és főiskolai hallgatók és szolgáltatóiparban dolgozó menedzserek számára készült, de elolvasása hasznos a más előképzettségű és érdeklődésű üzletemberek számára is.

A magyar szolgáltatóipar gyors pozitív változásai bizonyították, hogy csak az ügyfelek elégedettsége biztosíthatja a tartós piaci sikert. A szolgáltatásmarketinget oktató szakemberek is érzékelik munkájuk mérhető eredményeit; a szerző a hazai szolgáltatáskultúra további fejlődéséhez járult hozzá könyvével.

R. I.

Dr. SABJÁN Julianna–Dr. SUTUS Imre

A GAZDASÁGI TÁRSASÁGOK ÁTALAKULÁSA ÉS MEGSZŰNÉSE

KORTAX Kft., Verzal könyvek, Budapest, 1998. 176 p.

Az elmúlt évek gyakorlati tapasztalatai alapján, a bekövetkezett gazdasági-jogi változások miatt szükség volt a társasági jog reformjára a magyar gazdaságban. Ezért 1998. június 16-ával a gazdasági társaságokat és működésüket sokoldalúan érintő rendelkezések, új törvények léptek életbe. A gazdasági társaságokról szóló 1988. évi VI. törvényt ettől az időponttól az 1997. évi CXLIV. törvény váltotta fel. A cégnyilván-tartást, a cégnyilvánosságot és a bírósági cégeljárást az 1997. évi CXLV. törvény szabályozta. Az új törvényekben előírt változások miatt szükségessé vált a számvitelről szóló 1991. évi XVIII. törvény módosítása, kiegészítése; ezeket az 1998. évi XXXIII. törvény tartalmazza, részletesen szabályozva a gazdasági társaságok működésének – így az átalakulásnak és a megszűnésnek – elszámolási tennivalóit. Ez a törvény is 1998. június 16-ával lépett hatályba. Az új törvények az eddigi rendelkezések kiigazítását, a joghézagok pótlását, a szükséges egyszerűsítések végrehajtását célozzák, s emellett a magyar társasági jogot közelebb viszik az európai közösségi joghoz, többek közt a hitelezők fokozottabb védelme érdekében.

A könyv szerzői számszerű példák és táblázatok segítségével mutatják be az új törvények rendelkezéseit, köztük elsősorban a gazdasági társaságok átalakulása, megszűnése során elvégzendő gyakorlati feladatokat. Tisztázzák azt is, hogy milyen változtatás minősül a gazdasági társaság átalakulásának és mi nem, mikor kell valamely gazdasági társaságnak átalakulnia és milyen esetekben nem alakulhat át egyáltalán. Az átalakulásról kizárólag a gazdasági társaság legfőbb szerve (taggyűlés, igazgató tanács, közgyűlés) jogosult dönteni. Megismerjük a döntéshozatal egymást követő lépéseit a vezető tisztségviselők és a felügyelő bizottság előterjesztésétől a Cégközlönyben való közzétételig.

Az új gazdasági társasági törvény 53. § (1) bekezdése szerint a gazdasági társaság megszűnik, ha határozott időre hozták azt létre, és ez az időtartam eltelt, vagy más megszűnési feltétel következett be. Elhatározás alapján megszűnhet jogutód nélkül és jogutódlással (átalakulással). Megszűnik, ha tagjainak száma egy főre csökken (néhány eset kivételével), ha a cégbíróság megszűntnek nyilvánítja, vagy hivatalból elrendeli a törlését, illetve a rendes bíróság felszámolási eljárás során megszünteti. Végül akkor szűnik meg, ha a gazdasági társaságokról szóló törvény szabályai ezt előírják. A megszűnés a cégnyilván-tartásból való törléssel válik hatályossá; a törlést a cégbíróság a Cégközlönyben teszi közzé. Jogutódlással való megszűnés esetén a megszerzett jogok és a fennálló kötelezettségek átszállnak a megszünt gazdasági társaság helyébe lépő jogutód társaságra, társaságokra.

A továbbiakban megismerjük a jogutódra vonatkozó szabályokat, a jogutód társaság formájának megválasztására érvényes előírásokat, az átalakulási formákat (beolvadás, összeolvadás, különválás, kiválás). Az új törvény rendelkezései alapján megállapítható, hogy az átalakulás a gazdasági társaságok megszűnésének, alapításának különleges esete. A szerzők részletesen foglalkoznak az átalakulással kapcsolatos feladatokkal, az értékelési előírásokkal, az átalakulási terv tartalmával, melyben szerepelnie kell a gazdasági célnak, a tagok szándéknyilatkozatának, az új társasági szerződés tervezetének, a vagyoni hozzájárulás mértékének. Az átalakulás napjának a cégbejegyzés napját kell tekinteni. A cégbírósaági bejegyzésnek a jogelőd és a jogutód gazdasági társaságnak vagyონmérleg- és vagyónleltár-tervezetét kell készítenie.

Lehet az átalakuló, az átalakulással létrejövő, az átvevő (beolvasztó), különváló stb. gazdasági társaság vagyónleltárral alátámasztott vagyónmérleg-tervezetéről beszélni. Valamennyi tervezetnek a mintáját megtaláljuk a könyvben a vagyónmérleg-tervezet összeállítására vonatkozó tudnivalókkal együtt (könyv szerinti érték, ártértelekés, rendezés, vagyónleltár tervezet). Ábra is szemlélteti időbeli sorrendben az átalakulással járó feladatokat.

A vagyónmérleg- és a vagyónleltár-tervezet elkészítésének részletes leírása után a könyvvizsgálói feladatokkal ismerkedünk meg. A gazdasági társaságokról szóló új törvény előírja, hogy a vagyónmérleg- és a vagyónleltár-tervezetet könyvvizsgálóval és a felügyelő bizottsággal kell ellenőriztetni, mert csak az így hitelesített vagyónmérleg lehet az átalakulás alapbizonylata, s ezzel valósul meg tulajdonképpen ténylegesen az átalakulás. Megismerjük ezzel kapcsolatban a könyvvizsgáló személyére, kiválasztására vonatkozó előírásokat, és a könyvvizsgáló személyére, kiválasztására vonatkozó előírásokat, és a könyvvizsgáló feladatait. Meg kell állapítania a gazdasági társaság vagyónának értékét, a saját tőke összegét. Ezeket maximum a könyvvizsgáló által megállapított értékben lehet meghatározni...

Az átalakuló és az átalakulással létrejött gazdasági társaságnak végleges vagyónleltárral kell a végleges vagyónmérlegnek adatait alátámasztania; csak így lehet a végleges vagyónmérleg a gazdasági társaság átalakulásának az alapokmánya. Elkészítésének fordulópontja az átalakulás napja, az a nap, amikor a jogutód gazdasági társaság cégbejegyzés megtörtént. Az ezt követő kilencven napon belül a vagyónmérleg a cégbírósaágon letétbe kell helyezni. A továbbiakban az átalakuláshoz kapcsolódó könyvviteli elszámolások szempontjait ismerjük meg a könyvben, majd az átalakulás egyes formáit bemutató mintapéldák következnek. Ezek a szükséges információk és számszerű példák kíséretében tartalmazzák az átalakuló jogelőd és az átalakulással létrejövő kft., részvénytársaság, betéti társaság, beolvadó és beolvasztó gazdasági társaság vagyónmérleg-tervezetének és végleges vagyónmérlegének mintáit. Végül a gazdasági társaságok megszűnésével, átalakulásával összefüggő új jogszabályok szövegét és azok indoklását ismerjük meg.

Az összeállítás teljeskörűen tartalmazza a gazdasági társaságok megszűnését, átalakulását szabályozó új előírásokat, az ezek végrehajtása során a mindennapi gyakorlatban elvégzendő feladatokat. A jogszabályok rendelkezéseinek és számszerű példáknak a bemutatásával nyújt hasznos segítséget a feladatok elvégzéséhez.

R. I.

TŐZSDEI FOGALOMTÁR

Összeállította: **CZÉKUS Mihály**

PERFEKT Pénzügyi Szakoktató és Kiadó Rt., Budapest, 1998. 134 p.

A tőzsde különböző áruk és értékpapírok adásvételi ügyleteinek lebonyolítására létrehozott kereskedői intézmény, olyan koncentrált piac, ahol a kereskedelem szervezett keretek között, meghatározott szabályok szerint folyik. A tőzsde információs központ is; az ott kialakuló árfolyamok a tőzsdei ügyletekben kötelezőek, de irányadóak a tőzsdén kívüli forgalom számára is. Áru- és értéktőzsde különböztethető meg. Az első nemzetközi jellegű tőzsde 1531-ben alakult Antwerpenben, ezt követték a franciaországi és angliai tőzsdék. Eredeti elnevezése börze volt a belgiumi Van der Beurze nevű család után, amelynek tagjai vendégfogadót működtettek Bruges-ben. Gyakran találkoztak itt kereskedők pénzügyeik lebonyolítására; a börze szó később egész Európában használatossá vált...

A Budapesti Áru- és Értéktőzsde 1864-1948 között működött Magyarországon; megszüntetése után több mint negyven évig nem volt tőzsde hazánkban: A Budapesti Értéktőzsde az 1990. évi VI. törvény felhatalmazása alapján 1990. június 21-én nyílt meg újabb önálló jogi személyként az alapító tagok önkéntes elhatározásából az értékpapír-forgalmazási ügyletek lebonyolítására. Működési feltételeit az alapító tagok által elfogadott Alapszabály határozza meg. Hazánkban az utóbbi években egyre több vállalkozás és magánszemély került kapcsolatba a tőzsdével. Szükség volt ezért olyan összeállításra, amely eligazítást nyújt a tőzsdei műveletekről, s megismertet a velük kapcsolatos fogalmakkal. A Kiadónak ez a kötete a JÓ TUDNI-sorozatban jelent meg. Hiánypótlónak tekinthető, mert magyarul a tőzsdei fogalmak, szakkifejezések magyarázatát tartalmazó

gyűjtemény eddig még nem volt forgalomban. A kiadvány hasznosan tájékoztatja az egyre növekvő kisbefektetők táborát, a tőzsdézni kívánó rétegeket a tőzsdével kapcsolatos legfontosabb tudnivalókról.

Elsősorban a tőzsdei gyakorlatban használatos szakkifejezések rövid magyarázatát találjuk az összeállításban, de ezen túlmenően szerepelnek benne pénzügyi, számviteli elszámolások, közgazdasági, vállalatfinanszírozási, vállalatgazdálkodási kifejezések meghatározásai is.

Megismerjük a különböző értékpapírok (állampapírok, alulárazott értékpapírok, bonus részvények, dematerrizált értékpapírok, részvénykategóriák, elsőbbségi részvények, eurokötvények, kincstárjegyek, örökjáradék kötvények, váltók stb.) sajátosságait. Olvashatunk a kereskedelmi ügyletekről (azonnali ügyletek, arbitrázs, cesszió, vételi opció, különböző határidős ügyletek, SWAP csereügyletek, Futures szabványosított határidős ügyletek, francia aukció, megbízás, kontraktus, szindikált hitel, tőzsdei ügylet stb.). A tőzsdei szereplők megnevezése és feladatköre szintén megtalálható a Fogalomtárban (bróker, határidős ügyintéző, intézményi befektető, befektetési szolgáltató tőzsdetermi levezető stb.).

Az összeállítás tartalmazza – a hazai pénzügyi intézményeken kívül – a nemzetközi pénzügyi szervezeteket is, megjelölve feladataikat és megalakulásuk körülményeit, időpontját (Jegybank, Pénzügyminisztérium, Európai Beruházási Bank, Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank, Nemzetközi Fizetések Bankja, Világbank). A Budapesti Értéktőzsde szervezetén, hivatalos részvényindexének kiszámítási módszerén kívül a Budapesti Árutőzsde Pénzügyi Szekciójának ügyletkötési feltételeiről is tájékozódhatunk. Megtaláljuk a könyvben a Frankfurti Tőzsde – Németország vezető, Európa és a világ meghatározó tőzsdéje – működésének sajátosságait, a három piaci szegmensben (hivatalos kereskedelem, szabályozott piac, tőzsdei szabadforgalom) kifejtett tevékenységét. A Prágai Értékpapírtőzsde 1993 áprilisában alakult meg, a bevezetett részvények számát tekintve Európában – London után – a második helyen áll, indexének (PX-50) felépítése és tartalma megtalálható az összeállításban. A Varsói Értékpapírtőzsde (először 1817. május 12-én nyílt meg) 1991. április 12-én alakult meg újból. Részvénytársaságként